

ประกาศสถาปนาสมณศักดิ์

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤพดินทร
สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ประกาศว่า โดยที่ทรงพระราชดำริว่า
พระสงฆ์ซึ่งดำรงในสมณคุณ มีอุปการะยิ่งแก่การพระศาสนา สมควรจะได้เลื่อนอิสริยยศใน
สมณศักดิ์สูงขึ้นมีอยู่ บัดนี้ จวบกาลมหามงคลสมัยเฉลิมพระชนมพรรษา ควรจะสถาปนาอิสริยยศ
พระสงฆ์ขึ้นไว้ เพื่อจักได้บริหารพระศาสนาให้เจริญรุ่งเรืองสถาพรสืบไป

จึงทรงพระราชดำริว่า พระธรรมโกศาจารย์ เป็นพระเถระผู้เจริญในสมณคุณ มีปฏิภาณปรีชา
ได้ศึกษาแตกฉานในมคธปริวรรตน์และอรรถธรรมวินัย สามารถสอบไล่ได้สำเร็จภูมิเปรียญธรรม ๔
ประโยค และยังได้รับปริญญาคุณวุฒิปบัณฑิตกิตติมศักดิ์จากมหาวิทยาลัยอีกหลายแห่ง อาทิ พุทธศาสตร์
คุณวุฒิปบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาครุศาสตร์ จากมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปรัชญาคุณวุฒิปบัณฑิตกิตติมศักดิ์
สาขาศึกษาศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง การศึกษาคุณวุฒิปบัณฑิตกิตติมศักดิ์ จากมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ และมหาวิทยาลัยทักษิณ อักษรศาสตรคุณวุฒิปบัณฑิตกิตติมศักดิ์ จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ศิลปศาสตรคุณวุฒิปบัณฑิตกิตติมศักดิ์ จากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และ
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช และศาสนศาสตรคุณวุฒิปบัณฑิตกิตติมศักดิ์ จากมหาวิทยาลัยมหามกุฏ
ราชวิทยาลัย ทรงพระกรุณาโปรดให้เป็นพระราชกณะที่พระปัญญานันทมุนี ชั้นราชที่พระราชชนนัทมุนี
ชั้นเทพที่พระเทพวิสุทธเมธี ชั้นธรรมที่พระธรรมโกศาจารย์ โดยลำดับ ได้รับภาวะพระพุทธานุภาพ

และสังวรรักษาสถาปนาวัดได้เรียบร้อยเป็นอย่างดี เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่สมณศักดิ์ ประกอบกับ มีความอุตสาหะวิริยะปฏิภาณปรีชา ประกอบกรณียกิจเป็นประโยชน์แก่พุทธจักรโดยอเนกประการ กล่าวคือ ด้านการบริหารและการปกครองคณะสงฆ์ เป็นเจ้าอาวาสวัดชลประทานรังสฤษฎ์ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๓ ต่อมาได้รับพระบัญชาจากสมเด็จพระสังฆราชแต่งตั้งเป็นพระอุปัชฌาย์ รองเจ้าคณะภาค เจ้าคณะภาค และที่ปรึกษาเจ้าคณะภาค ๑๘ โดยลำดับ เป็นหัวหน้าพระธรรมทูต สายที่ ๕ และเป็นเจ้าอาวาสวัดพุทธธรรม อินสเดล รัฐอิลลินอยส์ สหรัฐอเมริกา ในด้านการศึกษา ได้ให้ความสนใจและสนับสนุนการเรียนการสอน พระปริยัติธรรมโดยเป็นเจ้าสำนักศาสนศึกษา แผนกธรรมบาลี วัดชลประทานรังสฤษฎ์ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๓ เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๒ นอกจากนี้ ยังได้รับเป็น ผู้อำนวยการจัดการอบรมพระธรรมทายาท เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๔ และเป็นผู้จัดการอบรมพระนวกะ ที่บวชที่วัดชลประทานรังสฤษฎ์ ในด้านการศึกษาและการศึกษาสงเคราะห์ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา จึงได้รับเป็นประธานก่อสร้างโรงเรียนพุทธธรรม โรงเรียนพุทธศาสนา วันอาทิตย์ วัดชลประทานรังสฤษฎ์ และอาคารเรียน ๕๐ ปี พระธรรมโกศาจารย์ (ปัญญานันทภิกขุ) โรงเรียนชลประทานสงเคราะห์ จังหวัดนนทบุรี เป็นประธานสร้างโรงอาหาร โรงเรียนประภัสสรวิทยา จังหวัดพัทลุง และเป็นประธานทอดผ้าป่าเพื่อการศึกษาให้โรงเรียนเบญจมราชานุสรณ์ จังหวัดนนทบุรี ด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ เป็นประธานจัดหาทุนสร้างตึกอุบัติเหตุและตึกผู้ป่วยนอก (ตึก ๘๐ ปี ปัญญานันทะ) และอุปกรณ์การแพทย์ ให้แก่โรงพยาบาลชลประทาน จังหวัดนนทบุรี และเป็นประธานทอดผ้าป่าหาทุนซื้ออุปกรณ์การแพทย์ให้แก่โรงพยาบาลวชิระ จังหวัดภูเก็ต และโรงพยาบาลพัทลุง จังหวัดพัทลุง ด้านการสาธารณูปการ เป็นประธานก่อสร้างกุฏิสี่เหลี่ยม (ปัญญานันทกุฏิ) เพื่อเป็นที่พักอาศัยของพระภิกษุผู้บวชใหม่ และกุฏิทรงไทยประยุกต์ เป็นประธานสร้างศูนย์ฝึกอบรมแผ่นดินธรรม แผ่นดินทอง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นประธานสร้างอุโบสถวัดอุโมงค์ (สวนพุทธธรรม) จังหวัด เชียงใหม่ และสร้างวัดปัญญานันทาราม จังหวัดปทุมธานี เป็นประธานสร้างอาคารที่รับรองอาคันตุกะ (๕๒ ปี ปัญญานันทะ) ที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ได้แสดงพระธรรมเทศนาเนื่องในโอกาสต่างๆ อาทิ ถวายสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๓ ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และพระบรมวงศานุวงศ์ เนื่องในพระราชพิธีพระราชทาน เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีศักดิ์รามาธิบดี ณ พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท และถวายสมเด็จพระเทพ

รัตนราชสุตา ฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในวันคล้ายวันพระราชสมภพ ณ วัดชลประทานรังสฤษฎ์ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๘ และยังได้แสดงธรรมในโอกาสต่าง ๆ อีก เช่น แสดงปาฐกถาธรรมประจำวันธรรมสวนะ และวันอาทิตย์ ณ พุทธนิคม วัดอุโมงค์ (สวนพุทธธรรม) จังหวัดเชียงใหม่ และทางสถานีวิทยุ และโทรทัศน์ แสดงธรรมแก่สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และผู้ช่วยผู้พิพากษา อีกทั้งเป็นผู้ริเริ่มการทำบุญ ฟังธรรมในวันอาทิตย์ที่วัดชลประทานรังสฤษฎ์ เป็นผู้ก่อตั้งทุนพิมพ์หนังสือเผยแผ่ธรรมแก่ประชาชน รวมทั้งได้ริเริ่มโครงการพระธรรมทายาท อบรมพระภิกษุให้เป็นนักเผยแผ่ธรรมะที่ดี โครงการส่งหนังสือธรรมะเป็น ส.ค.ส. ปีใหม่ ค่ายคุณธรรมเยาวชนของโรงเรียนในจังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน และเชียงราย เป็นประธานอำนวยการศูนย์สืบอายุพระพุทธศาสนา วัดชลประทานรังสฤษฎ์ นอกจากนี้ ยังได้เดินทางไปเผยแผ่ธรรมะและช่วยเหลือกิจการพระศาสนาในต่างประเทศ อาทิ สหราชอาณาจักร สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี สหรัฐอเมริกา เครือรัฐออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ได้เข้าร่วมประชุมขบวนการศีลธรรมโลกที่เมืองโคซซ์ สมาพันธ์รัฐสวิส และสภาศาสนาโลก ณ นครชิคาโก สหรัฐอเมริกา อีกทั้งได้จัดทำหนังสือธรรมะทางพระพุทธศาสนาพิมพ์เผยแผ่เป็นจำนวนมาก อาทิ ทางสายกลาง รักลูกให้ถูกทาง กรรมสนองกรรม คำสอนในพระพุทธศาสนา ชาวพุทธควรเชื่ออย่างไร พระพุทธศาสนาที่แท้ ความอยู่รอดของพุทธศาสนา ท่านได้อะไรเมื่อไปงานศพ คิดอย่างไรใจสงบ ยิ่งให้ยิ่งได้ ไหว้พระให้ถูกพระ อยู่อย่างผู้ชนะ วางแผนชีวิตพิชิตความทุกข์ ได้รับรางวัลจากสถาบันต่าง ๆ อาทิ รางวัลมหิดลวรานุสรณ์ ในฐานะผู้บำเพ็ญประโยชน์ต่อประชาชน สังคมและประเทศชาติ ควรแก่การยกย่องและถือเป็นแบบฉบับ จากสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ รางวัลศาสตรเมธี สาขาสังคมศาสตร์ ด้านศาสนาและปรัชญา จากมูลนิธิศาสตราจารย์ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล รางวัลสังข์เงิน ในฐานะพระภิกษุผู้เผยแผ่ธรรมะยอดเยี่ยม ประจำปี ๒๕๒๐ จากสมาคมนักประชาสัมพันธ์แห่งประเทศไทย และได้รับการยกย่องและคัดเลือกให้เป็นบุคคลผู้ทำคุณประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนา ในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี

สรรพกิจที่ พระธรรมโกศาจารย์ ได้ปฏิบัติบำเพ็ญตลอดมาแล้วนั้น ย่อมเกิดผลดีทั้งแก่พระพุทธศาสนา ประเทศชาติ และประชาชนโดยทั่วไป จึงนับได้ว่า เป็นผู้มีความอุตสาหะวิริยะ อุทิศตนให้แก่พระศาสนาและสังคมอย่างแท้จริง บัดนี้ พระธรรมโกศาจารย์ เป็นผู้เจริญด้วยพรรษาอายุกาล รัตตัญญูเถรคุณธรรม มั่นคงในพรหมจรรย์เนกขัมมปฏิบัติ มีจริยาวัตรน่าเลื่อมใส มีวัตรจริยาเป็นที่เคารพสักการะแห่งพุทธบริษัทโดยทั่วไป สมควรที่จะได้ยกย่องให้ดำรงสมณฐานันดรสูงขึ้น

จึงมีพระบรมราชโองการโปรดสถาปนา พระธรรมโกศาจารย์ ขึ้นเป็นพระราชาคณะเจ้าคณะรอง มีราชทินนามตามที่จารึกในหิรัญบัฏว่า พระพรหมมิ่งคณาจารย์ ไพศาลธรรมโกศล วิมลศีลาจารนิวิฐ พิพิธธรรมนิเทศ พิเศษวรกิจจานุกิจ มหาคณิสสร บวรสังฆาราม คามวาสี สถิต ณ วัดชลประทานรังสฤษฎ์ จังหวัดนนทบุรี มีฐานานุศักดิ์ตั้งฐานานุกรมได้ ๘ รูป คือ พระครูปลัดสุวัฒนมงคลวรคุณ วิบุลธรรมาภิบาล ศาสนภารสังฆานุนายก ๑ พระครูวินัยธร ๑ พระครูธรรมธร ๑ พระครูพิมลสรกิจ พระครูคู่สวด ๑ พระครูพิจิตรสรคุณ พระครูคู่สวด ๑ พระครูสังฆกิจพิมล ๑ พระครูสมุห์ ๑ พระครูใบฎีกา ๑

อนึ่ง ทรงพระราชดำริว่า พระธรรมเมธาจารย์ เป็นพระเถระผู้เจริญในสมณพรหมจรรย์ อนันตปริชาญาณ ได้ศึกษาแตกฉานในมคธปริวรรตน์ และอรรถธรรมวินัย สามารถสอบไล่ได้สำเร็จ ภูมิเปรียญธรรม ๕ ประโยค ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าให้เป็นพระราชาคณะที่พระกวีวรญาณ ขึ้นราชที่พระราชบัณฑิต ชั้นเทพที่พระเทพวราภรณ์ ชั้นธรรมที่พระธรรมเมธาจารย์ โดยลำดับ ได้สั่งวรในสมณคุณ ปฏิบัติสมควรแก่ตำแหน่งเป็นอย่างดียิ่งตลอดมา บำเพ็ญกรณียกิจเป็นहितานุहितประโยชน์แก่พุทธจักรและอาณาจักรโดยอเนกประการ กล่าวคือ ด้านการบริหารและการปกครองคณะสงฆ์ เป็นผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดบูรณศิริมาตยาราม เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๓ ต่อมารักษารเจ้าอาวาส เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๐ และเป็นเจ้าอาวาสวัดบูรณศิริมาตยาราม ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๑ จนถึงปัจจุบัน ได้รับพระบัญชาจากสมเด็จพระสังฆราชแต่งตั้งเป็นพระอุปัชฌาย์ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๐ กรรมการคณะธรรมยุต เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๕ ผู้ช่วยแม่กองธรรมสนามหลวง เมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๓ กรรมการมหาเถรสมาคม เมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๔ และกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี และแผนกนักธรรม เมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๗ ด้านการสาธารณศึกษาและศึกษาสงเคราะห์ ได้สนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาพระปริยัติธรรมอย่างต่อเนื่อง และจัดให้มีการสอนนักธรรมชั้นตรี โท เอก รวมทั้งประโยคบาลีชั้นต่างๆ โดยส่งเสริมให้พระภิกษุสามเณรได้ศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยสงฆ์ ซึ่งได้สำเร็จการศึกษาไปแล้วหลายรูป เป็นกรรมการชำระพระไตรปิฎก เนื่องในโอกาสเฉลิมพระชนมพรรษา ๖๐ พรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และกรรมการชำระอรรถกถาพระไตรปิฎก เนื่องในโอกาสเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และเป็นครูสอนพระปริยัติธรรมประจำสำนักเรียนหลายแห่ง อาทิ สำนักเรียนวัดดอนรัก จังหวัดสงขลา สำนักเรียนวัดบุปผาราม สำนักเรียนวัดบูรณศิริมาตยาราม และโรงเรียนวชิรมกุฏ วัดมกุฏกษัตริยาราม กรุงเทพมหานคร ได้เห็นความสำคัญของการศึกษา ศาสนาและจริยธรรม จึงได้รับ

เป็นครูสอนจริยธรรมประจำศูนย์การศึกษาโรงเรียนวิสุทธีวิทยาคาร จังหวัดสมุทรปราการ เป็นกรรมการตรวจประโยชน์คุณธรรมและบาลีสนามหลวง รวมทั้งเป็นกรรมการศูนย์การศาสนศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และกรรมการกองตำรามูลนิธิมหามกุฏราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ และยังเป็นประธานเปิดสอบนักธรรมและธรรมศึกษาในต่างประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา เครือรัฐออสเตรเลีย และมาเลเซีย นอกจากนี้ ได้เป็นประธานอุปถัมภ์มูลนิธิพุทธศาสนศึกษา วัดบูรณศิริมาตยาราม และจัดตั้งกองทุนเพื่อการศึกษาแก่พระภิกษุสามเณร และทุนสงเคราะห์แก่นักเรียนนักศึกษาที่มีผลการเรียนดี แต่ขาดแคลนทุนทรัพย์ ทั้งสายปริยัติธรรมศึกษาและสายสามัญ ด้านสาธารณูปการ เป็นกรรมการจัดงานปฏิบัติธรรมเฉลิมพระเกียรติ ๕ ธันวาคม และ ๑๒ สิงหาคม ของทุกปี ได้จัดหาทุนสนับสนุนกองทุนวัดช่วยวัด รวมทั้งบริจาคทรัพย์และชักชวนศิษยานุศิษย์และพุทธศาสนิกชนบริจาคทรัพย์เงินเพื่อสร้างอุโบสถ และเสนาสนะที่พิศวงษ์ วัดกุฎบรพต จังหวัดสงขลา นอกจากนี้ ยังได้บริจาคทรัพย์เพื่อสนับสนุนกิจการด้านสาธารณสุขและการศึกษาของชาติอย่างต่อเนื่อง ด้านสาธารณสงเคราะห์ เป็นกรรมการเร่งรัดการออกเอกสารสิทธิและการจัดประโยชน์ที่ดิน วัดร้างและศาสนสมบัติกลาง อีกทั้งได้ให้ความช่วยเหลือร่วมบริจาคทรัพย์เพื่อสงเคราะห์ประชาชนผู้ประสบภัยต่าง ๆ อยู่เสมอ อาทิ วิกฤยอุทกภัย ภัยแล้ง ทำให้ประชาชนผู้ประสบภัยอ่อนคลายความทุกข์ยากได้ในระดับหนึ่ง ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ได้แสดงพระธรรมเทศนาถวายหน้าที่นั่ง ๗ กัณฑ์ ได้แก่ ขันติกถา สมณกถา โอวาทปาติโมกขกถา ตโม ตมปรัยนาทิกถา ชัมมัญญิตาติกถา ปัจจันต นคโรปมากถา และชัมมทีปกถา และแสดงพระธรรมเทศนาในวันธรรมสวนะเป็นประจำที่วัดบูรณศิริมาตยาราม ทางสถานีวิทยุและสถานที่ต่าง ๆ เพื่อเผยแผ่สารัตถธรรมแก่อุบาสกอุบาสิกา ให้เกิดศรัทธาและดำรงมั่นในพระรัตนตรัย อีกทั้งได้เขียนหนังสือเผยแผ่ธรรมะเป็นจำนวนมาก อาทิ ลักษณะพระดี วิญญาณเป็นพืช บุคคลหาได้ยาก และประทีปธรรม ตลอดจนได้เดินทางไปต่างประเทศเพื่อดูงานการศาสนาและเจริญศาสนไมตรี

สรรพกิจที่ พระธรรมเมธาจารย์ ได้ปฏิบัติบำเพ็ญมาโดยตลอด ปราบกฐผลดีและเจริญก้าวหน้าแก่พระพุทธศาสนาและราชอาณาจักร นับได้ว่าเป็นผู้เสียสละ มีความรับผิดชอบ มุ่งมั่นในงาน บัดนี้ พระธรรมเมธาจารย์ ได้เจริญด้วยพรรษาอายุกาล รัตตัญญูเถรกรณธรรม ไพบูลย์ด้วยสมณวัตรทุกสถานสมควรที่จะได้ยกย่องให้ดำรงสมณฐานันดรสูงขึ้น

จึงมีพระบรมราชโองการโปรดสถาปนา พระธรรมเมธาจารย์ ขึ้นเป็น พระราชาคณะเจ้าคณะรอง มีราชทินนามตามที่จารึกในหิรัญบัฏว่า พระพรหมเมธาจารย์ ปริยัติญาณโสภณ วิมลศีลาจารประยุต

วิสุทธิธรรมวรนายก ตรีปิฎกบัณฑิต ธรรมยุติกคณิศสร บวรสังฆาราม คามวาสี สถิต ณ วัดบวรณศิริ
มาตยาราม พระอารามหลวง มีฐานานุศักดิ์ตั้งฐานานุกรมได้ ๘ รูป คือ พระครูปลัดสุวัฒนเมธาคณ
วิบูลศาสนกิจจาร บวรธรรมยุติกคณานุกรม ๑ พระครูวินัยธร ๑ พระครูธรรมธร ๑ พระครูบวรสารนาท
พระครูคู่สวด ๑ พระครูประสาทสรธรรม พระครูคู่สวด ๑ พระครูสังฆกิจจานุยุต ๑ พระครูสมุห์ ๑
พระครูใบฎีกา ๑

ขออาราธนาพระคุณผู้ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณฐานันดร เพิ่มอิสริยยศในครั้งนี้ จงรับธุระ
พระพุทธศาสนา เป็นภาระสั่งสอน ช่วยระงับอธิกรณ์และอนุเคราะห์พระภิกษุสามเณรในคณะและ
ในพระอาราม ตามสมควรแก่กำลังและอิสริยยศซึ่งพระราชทานนี้ และจงเจริญอายุ วรรณะ สุข พล
ปฏิบัติคุณ คุณสารสิริสวัสดิ์ จิรัฏฐิติ วิรุพหิไพบูลย์ ในพระพุทธศาสนาเทอญ

ประกาศ ณ วันที่ ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๘ เป็นปีที่ ๕๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร

นายกรัฐมนตรี